

ROZVOJ SOCIÁLNÍ OBLASTI V HRADCI KRÁLOVÉ Z POHLEDU MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY

SOCIAL AREA DEVELOPMENT IN HRADEC KRÁLOVÉ FROM THE LOCAL AUTHORITY PERSPECTIVE

Marek Šimůnek¹

Abstrakt

Cílem příspěvku je přiblížit čtenářům bohatou historii rozvoje sociální a zdravotní péče na území Hradce Králové a v rámci současných aktivit v dané oblasti poukázat na vybrané příklady dobré praxe, které vedou k vývoji a udržování kvalitní a dostupné sítě sociálních a souvisejících služeb v území, jakož i k naplňování cílů a opatření prorodinné a proseniorské politiky města a k budování týmové spolupráce v rámci výkonu agend odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Příspěvek současně poukazuje na slabé místo systému a na dlouhodobou výzvu rozvoje sociální oblasti.

Klíčová slova

rozvoj sociální oblasti, historie sociální péče, místní samospráva, příklady dobré praxe, Hradec Králové

Abstract

The aim of the article is to introduce readers a rich history of social and health care development in Hradec Králové. At the same time to point out selected examples of good practice that lead to the development and maintenance of quality and accessible network of social and related services in the territory, as well as fulfilling the goals and measures of the city's pro-family and pro-senior policy and building teamwork within the implementation of the agendas of the Department of Social Affairs and Health Care, all in the frame of current activities in this field. Simultaneously, the article points the weakness of the system and the long-term appeal of social development.

¹ Statutární město Hradec Králové

Keywords

Development in social area, history of social care, local government, good practice, Hradec Králové

Historické základy sociální a zdravotní péče

Sociální péče v Hradci Králové má základy v diecézním ústavu pro hluchoněmé děti, založeném v roce 1881. Na počátku 20. století zde vznikl chudobinec a mimo jiné též výjimečné zařízení v rámci tehdejší monarchie s trefným a z dnešního pohledu méně korektním označením jako chlapecká výchovna pro méně nadané a lehce slabomyslné hochy a pro ty, u kterých se výchova nesetkala s úspěchem. Sociální sféru v té době vhodně doplňovala řada dobročinných spolků a fondů, od roku 1920 pak YMCA, zaměřená na pomoc demobilizovaným vojákům, o něco později Okresní Masarykův chudobinec. Hradec Králové se věnoval i za protektorátu péči o své „zchudlé a sociálně slabé příslušníky“ formou podpor, výhodných pronájmů či poskytováním lékařské péče. Základní pilíř současné sociální péče, totiž Domov důchodců, zde vznikl v polovině 60. let minulého století. Důležitým základem rodící se systémové sociální péče se stal od roku 1978 královéhradecký Okresní ústav sociálních služeb coby tzv. rozpočtová organizace. Ústav provozoval domy s pečovatelskou službou a zajišťoval pečovatelskou službu i terénní formou (podrobněji Šimůnek, 2014; Vostrovská, Doucek, 2010).

Počátek 90. let byl ve znamení zrodu nových poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit. Mezi první patřila již v roce 1990 místní organizace Svazu důchodců zajišťující spolkovou činnost pro aktivní seniory a dále o rok později Oblastní charita, která ve městě zřídila azylový dům pro muže. V témže roce 1991 rozšířil Okresní ústav sociálních služeb své aktivity o služby denních stacionářů, ale také tzv. respitní péči, dnes známou jako odlehčovací službu, a to jako první v republice, dále pak o střediska pěstounské péče a psychologickou rodinnou poradu. V následujícím období se počet poskytovatelů významně rozrostl.

Z hlediska rozvoje sociálních a souvisejících oblastí v rámci samosprávných rozhodnutí se do historie sociální péče v Hradci Králové zapsalo zrušení sociálních služeb provozovaných okresním úřadem, resp. krajským úřadem, na počátku nového milénia a převod majetku tohoto subjektu na město za účelem posílení stávajících nestátních neziskových organizací působících v území. Město Hradec Králové tak tehdy cíleně odmítlo příležitost stát se poskytovatelem sociálních služeb a zaměřilo se prioritně na podporu sociálních služeb v podobě dotací privátním subjektům. Významným a z dnešního pohledu diskutabilním politickým rozhodnutím souvisejícím s rozvojem sociální oblasti se stalo také několik privatizačních vln, v nichž se stotisícový Hradec Králové prakticky zbavil svého bytového fondu (z několika desítek tisíc bytů je evidováno v současné době

cca 1350). Z opačného úhlu pohledu je na místě uvést prozíravé rozhodnutí samosprávy zachovat provoz městských jeslí pro děti do tří let věku coby účinného nástroje prorodinné politiky pro sladování rodinného a pracovního života a postupně investovat významné prostředky do rekonstrukce zázemí objektu i zahrady (viz <http://www.jesleorlicka.cz/>, on line 14.2.2022).

Královéhradecká sociální současnost

Královéhradeckou „sociální“ současnost tvoří z pohledu místní samosprávy jednak aktivity zajišťované v rámci přenesené působnosti státní správy (zejména veřejné opatrovnictví, sociální práce, sociálně-právní ochrana dětí), dále pak služby a množství aktivit spadajících do samostatné působnosti obce (např. tvorba a naplňování strategických materiálů, dotační politika, řízení organizačních složek a příspěvkových organizací) a navazující funkční systém sociálních a souvisejících služeb zajišťovaný primárně privátním sektorem. V následující části příspěvku se zaměříme na heslovité přiblížení několika vybraných oblastí (projektů) realizovaných z úrovně odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Hradec Králové, které v posledních dvou dekádách významně přispěly k rozvoji a stabilizaci sociální oblasti na území Hradce Králové a mohou být vnímány jako příklady dobré praxe.

Iniciace a odborná garance investičních akcí

Dostupnost a kvalita sociálních a souvisejících služeb je závislá nejen na zajištění provozních prostředků, kvalitě personálu a nastavených řídicích procesech, ale také na kvalitě materiálně technické základny. Každá z investičních akcí směřujících k zabezpečení potřebné infrastruktury pro existenci níže uvedených veřejně prospěšných služeb či aktivit je několikaletým samostatným projektem, jehož realizace, často přesahující čtyřleté volební období na komunální úrovni, by nebyla možná bez týmové spolupráce řady odborníků. Odbor sociálních věcí a zdravotnictví zde plní roli iniciátora a odborného garanta v realizačních týmech. Nutno podotknout, že odbor zajišťuje na území města i koordinaci prorodinné a proseniorské politiky, čemuž odpovídá i spektrum níže jmenovaných investičních akcí (podrobněji Šimůnek, Pospíšilová, Kalousková, 2019; Šimůnek, 2013; Šimůnek a kol. 2021; Šimůnek, Kotala a kol. 2021).

Na přelomu milénia vznikly na území města dva objekty azylových zařízení pro osoby bez přístřeší. Od roku 2008 byly v Hradci Králové zajištěny mimo jiné rekonstrukce dvou objektů s byty zvláštního určení pro seniory a osoby se zdravotním postižením, střediska osobní hygieny, objektu pro nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, kontaktního centra pro osoby se závislostmi, objektu pro zázemí sociální rehabilitace osob s mentálním postižením, pro zázemí denního stacionáře pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením, pro účely provozu centra pro integraci osob se zdravotním postižením, ale také výstavba dvou veřejných fitparků pro seniory, veřejného street parkourového fitparku, dětského dopravního hřiště se zázemím pro výuku dopravní výchovy, již zmíněná rekonstrukce objektu městských jeslí pro děti do tří let, dále rekonstrukce zázemí

pro aktivity královéhradeckých seniorů či prostor pro rozšíření chráněného bydlení, a to v celkové hodnotě přesahující 100 mil. Kč.

V současné době (2022) byla dokončena realizace nejvýznamnější investice v novodobé historii města – výstavba nového objektu pro odlehčovací službu – v hodnotě převyšující 100 milionů Kč, dále pak je dokončována rekonstrukce denního centra pro osoby s poruchou autistického spektra. Ve stadiu zpracování projektové dokumentace se nachází projekt výstavby objektu pro byty zvláštního určení s integrovanou službou denního stacionáře pro seniory a chráněným bydlením a novostavba denního stacionáře pro osoby se zdravotním postižením. Oblastní charita připravuje s podporou kraje a města projekt lůžkového hospicového zařízení. Za hlavní rizika lze z pohledu úspěšné realizace obdobných projektů považovat: změnu priorit v návaznosti na změnu politické reprezentace, nejistotu v oblasti termínů a podmínek udržitelnosti dotačních titulů coby vnějších investičních zdrojů, růst cen materiálů ve víceletém období, dále pak ukotvení role hlavního odborného partnera – budoucího provozovatele služby.

Efektivní nastavení úzké spolupráce obecní a krajské samosprávy

Úzká a efektivní spolupráce obecních a krajských samospráv není samozřejmostí. Statutární město Hradec Králové spolupracuje úspěšně a dlouhodobě s Královéhradeckým krajem mimo jiné v rámci nastavování společných priorit rozvoje na úrovni komunitního plánování, dále na průběžném sběru dat z terénu a jejich on line sdílení, na pravidelné společné aktualizaci krajské sítě, na efektivní spolupráci na financování, které je založené na principu dokrývání vyrovnávacích plateb u registrovaných sociálních služeb, kde město přistupuje k pověření k výkonu veřejné služby, a konečně též na oboustranných podnětech ke kontrolní činnosti. Hradec Králové přitom v souladu s nastavenými cíli kraje směřuje k zajištění objemu finančních prostředků z rozpočtu města na podporu registrovaných sociálních služeb ve výši 3 % svých daňových příjmů, což vede k dosažení dlouhodobé udržitelnosti financování sítě na území města. Pro představu: Vyrovnávací platba na krytí provozních nákladů registrovaných sociálních služeb v období 2019–2021 činila více než 590 mil. Kč, přičemž město Hradec Králové se na tomto objemu podílelo ve formě dotací částkou převyšující 115 mil. Kč, dalších více než 18 mil. Kč bylo v daném období směřováno formou dotací do tzv. navazujících služeb. Největší objem směřoval do terénních pečovatelských služeb zaměřených pro cílovou skupinu seniorů.

Ve spolupráci s krajem jsou na úrovni města Hradce Králové úspěšně realizovány také víceleté projekty na podporu procesu plánování a rozvoje místního partnerství v sociální oblasti, díky nimž mimo jiné vznikají potřebné analytické materiály či probíhají mezioborová setkání a cenné vzdělávací workshopy (viz <https://www.hradeckralove.org/rozvoj-regionalniho-partnerstvi-v-khk/ds-2856/p1=29558>, on line 14.2.2022).

Aktivní stárnutí a mezigenerační dialog

Hradec Králové věnuje mimořádnou pozornost vytváření podmínek pro udržování pozitivního prorodinného i proseniorského klimatu a usiluje o udržení postavení Hradce

Králové coby města přívětivého pro život rodin i lidí v seniorském věku, kdy je každému umožněno žít plnohodnotně, aktivně, zdravě a bezpečně. V rámci naplňování koncepce prorodinné politiky a politiky aktivního a zdravého stárnutí tak realizuje Hradec Králové řadu dlouhodobých a provázaných činností, jejichž pojičkem je příprava města Hradec Králové na stárnutí obyvatel (podrobněji Šimůnek, 2019; Šimůnek, Vostrovská, Hovorková, 2021).

Projekt **Hradecké poklady** přibližuje již od roku 2012 inspirativní příběhy výjimečně aktivních seniorů, kteří i přes svůj věk, přinášející mnohá omezení, neztrácejí optimismus, radost ze života, chuť tvořit a předávat své znalosti i zkušenosti dalším lidem. Od roku 2012 bylo oceněno 139 seniorů. Vznikly medailony, které jsou cíleně šířeny v tištěné i elektronické podobě, ocenění senioři jsou zváni na osobní přátelské setkání s primátorem města, s vybranými Hradeckými poklady byly natočeny desítky videoreportáží (viz <https://www.hradeckralove.org/videoarchiv-hradecke-poklady/d-71230/p1=28249>, on line 14.2.2022), zástupci Hradeckých pokladů se podílejí na výuce v místních základních školách, kde předávají své bohaté zkušenosti z různorodých oblastí (např. mořeplavectví, loutkářství, psychologie, umělecké fotografování apod.).

V rámci rockového festivalu a projektu **„Senioři na Rock for People“** dochází již od roku 2009 k přirozenému prolínání zcela odlišných generací, čímž je v praxi realizován přirozený mezigenerační dialog, dokazující, že hudba oslovuje a spojuje všechny věkové kategorie (viz <http://hkhit.org/Reportaze/Kultura/Hradecti-seniori-rozpoutali--tanec--na-Rock-for-Pe.aspx>, on line 14.2.2022).

Tradiční **Sportovní hry seniorů** se od roku 2012 konají ve veřejném fitparku Harmonie. Podstatou akce pro širokou veřejnost je soutěž seniorských družstev v nejrůznějších disciplínách, ale také příjemné chvíle strávené s živou hudbou a občerstvením, které na akci lákají nejširší veřejnost (viz <https://www.youtube.com/watch?v=-La2wwCkPF0>, on line 14.2.2022).

Mapování bariér prostřednictvím osob se zdravotním postižením

Hradec Králové věnuje úsilí o bezbariérové prostředí, např. stojí za zmínku, že veškerý vozový park zdejší městské hromadné dopravy je výhradně bezbariérový jak pro osoby s tělesným, tak i zrakovým postižením. Již od roku 2013 probíhá v koordinaci odboru sociálních věcí a zdravotnictví unikátní mapování bariér na konkrétních trasách a v konkrétních objektech. Mapování provádějí sami občané se zdravotním postižením. Výsledky mapování, zaměřené primárně na tělesné a zrakové postižení, jsou následně zanášeny do mapové aplikace a zpřístupněny na webu města (viz https://www.hradeckralove.org/vismo/dokumenty2.asp?id_org=4687&id=54268&p1=1025, on line 14.2.2022). K hodnocení jednotlivých tras a na nich přilehlých objektů je používána tzv. „kategorizace přístupnosti“ se symboly v semaforové barevnosti. Do připomínkování je zapojována široká veřejnost. V roce 2018 byl projekt rozšířen o mapování zastávek MHD, mapujícími spolupracovníky byli v tomto případě senioři (podrobněji Struha, Šimůnek, 2016). V oblasti bezbariérových zastávek MHD má město Hradec Králové významné rezervy, naopak předností města je bohatá síť cyklotras.

Podpora inovací v rámci výkonu agend odboru sociálních věcí a zdravotnictví

Mimořádně náročné řešení obtížných sociálních situací klientů prostřednictvím více než padesátičlenného týmu odboru sociálních věcí a zdravotnictví, složeného převážně ze sociálních pracovníků, vyžaduje značné úsilí zaměřené na posilování týmové spolupráce a sledování efektivity a kvality vykonávaných činností směrem k profesionálnímu proklientskému přístupu. Vedle specifických aktivit souvisejících se standardními nástroji řízení město realizovalo v uplynulém pětiletém období projekt ESF Operačního programu Zaměstnanost zaměřený na "Pilotní ověření koncepce MPSV v oblasti sociální práce a sociálního bydlení na úrovni obcí". Projekt byl orientován na zvýšení dostupnosti sociální práce pro klienty, zvýšení odbornosti sociálních pracovníků a profesionalizaci používaných metod sociální práce v rámci výkonu sociální práce v přenesené působnosti. Umožnil mimo jiné odborné vzdělávání, sdílení příkladů dobré praxe a podpořil aktualizaci královéhradeckých standardů kvality sociální práce, které nejsou formálním dokumentem, ale jsou využívány jako praktická pomůcka pro výkon agendy jak z pohledu pracovníků, tak i klientů. Standardy přitom dosud nejsou v rámci sociální práce legislativně vyžadovány (tato povinnost se týká agendy SPOD). V dalším, taktéž velmi úspěšném projektu ESF Operačního programu Zaměstnanost došlo na evaluaci nástrojů pro řízení kvality a sledování efektivity sociální práce s mladistvými a mladými dospělými vyrůstajícími či opouštějícími ústavní výchovu nebo náhradní rodinnou péči na úseku SPOD. Společnost SocioFactor, která projekt realizovala, mimo jiné potvrdila, že úsek královéhradeckého „OSPODu“ vykazuje „všechny znaky učící se organizace, a to jak na úrovni jednotlivců, tak i celkového „organismu“ oddělení, nebo že „státem řízená složka, jejíž činnost je silně určována legislativou, má velký prostor pro inovaci vlastní práce směrem ke strukturovanému proklientskému přístupu“ (podrobněji Kotrčová, 2021; Šimůnek, 2018; Šimůnek, Kotrčová, Kotala, 2016).

Informovanost široké veřejnosti

Důležitou úlohou samosprávy, v daném případě na úseku odboru sociálních věcí a zdravotnictví, je mimo jiné podpora informovanosti široké veřejnosti o možnostech a nabídce řešení nepříznivých sociálních situací. V Hradci Králové je tato informovanost realizována prostřednictvím městského týdenního zpravodaje, který je zdarma distribuován do všech poštovních schránek ve městě a obsahuje i informace z oblasti sociální, dále prostřednictvím webového sociálního portálu města, tištěné a současně elektronické edice Radnice, kde vychází např. průběžně aktualizovaný katalog dostupných sociálních služeb, a v neposlední řadě i nové on line edice odboru sociálních věcí a zdravotnictví, která se zaměřuje na odborné texty pro užší čtenářské publikum (viz <https://www.hradeckralove.org/socialni-portal/>, on line 14.2.2022). Podporu informovanosti široké veřejnosti zajišťují i veřejné akce, zejména pak Festival sociálních služeb, který je realizován v rámci tzv. komunitního plánování sociálních služeb a je zaměřen na zprostředkování osobních setkání potenciálních uživatelů či jejich rodinných příslušníků se zástupci sociálních služeb, navíc s příležitostí zodpovědět na místě otázky, vyzkoušet si nejrůznější pomůcky

a prožít si simulovaná omezení, která některé cílové skupiny s ohledem na věk či zhoršení zdravotního stavu provázejí (viz https://www.youtube.com/watch?v=_nPF6jqWjAU&ab_channel=Statut%C3%A1rn%C3%ADm%C4%9BstoHradecKr%C3%A1lov%C3%A9, on line 14.2.2022).

Vybraná ocenění statutárního města Hradec Králové za rozvoj sociální oblasti

- Cena MPSV ČR za rozvoj prorodinné a proseniorské politiky (1. místo v letech 2009, 2012, 2018, 2020).
- Cena Národní rady osob se zdravotním postižením Mosty (Hlavní cena 2015, 2021).
- Cena Královéhradeckého kraje Zlatý erb za nejlepší elektronickou službu – mapování bariér na území města prostřednictvím osob se zdravotním postižením a vytvoření informační mapy umístěné na webu města (2014).
- Cena sociálních služeb Královéhradeckého kraje za projekt systémového komunitního plánování sociálních služeb (2011).
- Cena MasterCard česká centra rozvoje a VŠE Praha – Město s vynikající sociální situací (srovnání dat 63 největších českých měst – 2011).

ZÁVĚR

Hradec Králové patří mezi města s velmi pestrout nabídkou sociálních služeb i navazujících aktivit, s vysokou úrovní sociální práce na obecním úřadu a taktéž koncepční práce pro oblast sociální, prorodinné a proseniorské politiky, prevence kriminality a rozvoje dostupného bydlení.

Z hlediska udržitelnosti systému je významnou devizou Hradce Králové kvalitně nastavená spolupráce s krajskou samosprávou a z toho vyplývající funkční síť kvalitních poskytovatelů sociálních služeb. Zajištěno je financování provozních nákladů prostřednictvím dotačních programů, stejně tak i průběžný rozvoj infrastruktury služeb a taktéž dostatečná informovanost široké veřejnosti.

Je nesporné, že ač je Hradec Králové považován za město nabízející vysokou kvalitou života, potýká se dlouhodobě s nedostatkem vlastního bytového fondu, přičemž dostupné bydlení lze považovat za účinný nástroj sociální práce (podrobněji Šimůnek, Klapal, Kotala, 2017). Dlouhodobou výzvou je tak rozvoj dostupného bydlení se sociálním aspektem v podobě sociálního bydlení, resp. též dalších forem bydlení, např. bydlení startovacího, a to s ohledem na nepříznivý demografický vývoj spočívající ve snižování celkového počtu obyvatel a současnému trendu zvyšování jejich průměrného věku.

Z hlediska rozvoje sociální oblasti je dlouhodobou prioritou města podpora rodinných pečujících, umožňující tolik důležité odlehčení rodinám a dále setrvání občanů města – klientů sociálních služeb, po maximálně dlouhou dobu v přirozeném domácím prostředí. Mimořádným úspěchem obecní samosprávy se v roce 2021 stalo založení městského zapsaného ústavu Sociální služby města Hradec Králové, čímž se město zařadilo poprvé v novodobé historii mezi poskytovatele sociálních služeb. V roce 2022 tak začal ústav provozovat odlehčovací službu v nově vybudovaném objektu (o jehož stavbě bylo

rozhodnuto bez vstupní podmínky využití dotací z vnějších zdrojů). Statutární město Hradec Králové v této souvislosti získalo prestižní cenu MOSTY, která je udělována za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch občanů se zdravotním postižením

SUMMARY

Hradec Králové is one of the cities with a very diverse range of social services and follow-up activities, with a high level of social work at the municipal office and also conceptual work for social, pro-family and pro-senior policies, crime prevention and the development of affordable housing.

From the point of view of the sustainability of the system, a significant advantage of Hradec Králové is the well-established cooperation with the regional self-government and the resulting functional network of quality social service providers. The financing of operating costs is ensured through subsidy programs, as well as the ongoing development of the service infrastructure and also sufficient awareness of the general public.

It is indisputable that although Hradec Králové is considered a city offering a high quality of life, it has long been dealing with a lack of its own housing stock, while affordable housing can be considered an effective tool for social work (in more detail Šimůnek, Klapal, Kotala, 2017). The long-term challenge is the development of affordable housing with a social aspect in the form of social housing or other forms of housing such as start-up housing, given the unfavourable demographic development consisting in reducing the total population and the current trend of increasing their average age.

In terms of social development, the city's long-term priority is to support family carers, enabling such important relief for families and the retention of the city's citizens – clients of social services, for a maximum period of time in the natural home environment. An extraordinary success of the municipal self-government in 2021 is the establishment of the registered city institution – Social services of the city of Hradec Králové, which made the city a provider of social services for the first time in modern history. In 2022, the institute began to operate a relief service in a newly built building (the construction of which was decided without the entry condition of using subsidies from external sources). In this context, the statutory city of Hradec Králové received the prestigious award MOSTY, which is awarded for an extraordinary activity or act in favour of citizens with disabilities.

Literatura

KOTRČOVÁ, S. a kol. *Budování týmu, evaluace a podpora inovací na oddělení SPOD Magistrátu města Hradec Králové* (on line). Hradec Králové: Statutární město Hradec Králové, edice odboru sociálních věcí a zdravotnictví, sv. 2, 2021. ISBN 978-80-87637-44-9. (cit. 14.2.2022). Dostupné z: https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=75404.

STRUHA, P. a ŠIMŮNEK, M. Mapování bariér jako součást dlouhodobé integrace osob se zdravotním postižením (on line). *Regionální rozvoj mezi teorií a praxí*. 4/2016. Hradec Králové: Civitas per Populi, o.p.s. ISSN 1805-3246. (cit. 14.2.2022). Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.eu/vydani/201604>.

ŠIMŮNEK, M. *Hradec Králové má z pohledu širokého spektra sociálních a souvisejících služeb nač navazovat. Sociální a související služby v Hradci Králové*. 2014, edice Radnice 21., s. 6–11, ISBN 978-80-87637-11-1.

ŠIMŮNEK, M. a kol. *Koncepce prarodinné politiky a politiky aktivního a zdravého stárnutí v Hradci Králové na období 2021–2025*. Hradec Králové: Statutární město Hradec Králové, edice Radnice 38, 2021. ISBN 978-80-87637-45-6.

ŠIMŮNEK, M. Posilování týmu odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Hradec Králové. In: KVĚTENSKÁ, D. (ed.). *Nové směry, trendy a inovace v sociální práci*. Mezinárodní vědecká konference XV. Hradecké dny sociální práce, Hradec Králové 21.–22.9.2018. Hradec Králové: 2018, s. 97–104. ISBN 978-80-7435-745-9.

ŠIMŮNEK, M. Systémová podpora pozitivního, aktivního a zdravého stárnutí v Hradci Králové. In: SMUTEK, M. (ed.) *Sociální začleňování v kontextu sociální práce*. Mezinárodní vědecká konference XVI. Hradecké dny sociální práce, Hradec Králové 12.–13.9.2019. Hradec Králové: 2019, s. 173–180. ISBN 978-80-7435-767-1.

ŠIMŮNEK, M. Vznik a naplňování koncepce prarodinné politiky města Hradec Králové. In: TRUHLÁŘOVÁ, Z., LEVICKÁ, K. (ed.) *Profesionalita, perspektivy a rozvoj sociální práce*. Sborník z konference X. Hradecké dny sociální práce 27.–28. 9. 2013. Hradec Králové: 2013, s. 636–642. ISBN 978-807435-359-8.

ŠIMŮNEK, M., KLAPAL, M. a KOTALA, J. Dostupné bydlení jako nástroj sociální práce vedoucí k sociální změně. In: TRUHLÁŘOVÁ, Z., PÍŠOVÁ, M. (ed.) *Sociální práce jako nástroj podpory sociální změny*. Sborník vědeckých textů z mezinárodní vědecké konference XIV. Hradecké dny sociální práce, Hradec Králové 22.–23.9.2017. Hradec Králové: 2017, s. 137–142. ISBN 978-80-7435-708-4.

ŠIMŮNEK, M., KOTALA, J. a kol. *Koncepce rozvoje bydlení se sociálním aspektem v Hradci Králové*. Hradec Králové: Statutární město Hradec Králové, edice Radnice 39, 2021. ISBN 978-80-87637-47-0.

ŠIMŮNEK, M., KOTRČOVÁ, S. a KOTALA, J. Standardizace sociální práce v podmínkách Magistrátu města Hradec Králové. In: SMUTKOVÁ, L., PATYI, P., TRUHLÁŘOVÁ, Z. (ed.) *Sociální práce v nejisté době*. Sborník z konference XII. Hradecké dny sociální práce 2.–3. 10. 2015. Hradec Králové: 2016, s. 432–437. ISBN 978-80-7435-647-6.

ŠIMŮNEK, M., POSPÍŠILOVÁ, B. a KALOUSKOVÁ, M. *6. plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Hradec Králové na období 2019–2021*. Hradec Králové: Statutární město Hradec Králové, 2019. ISBN 978-80-87637-39-5.

ŠIMŮNEK, M., VOSTROVSKÁ, H. a HOVORKOVÁ, L. *Hradecké poklady – 10 let. Souborné vydání 2012–2021 (on line)*. Hradec Králové: Statutární město Hradec Králové, edice odboru sociálních věcí a zdravotnictví, sv. 4, 2021. ISBN 978-80-8763748-7. (cit. 14.2.2022). Dostupné z: https://www.hradeckralove.org/assets/File.ashx?id_org=4687&id_dokumenty=77427.

VOSTROVSKÁ, H. a DOUCEK, A. *Historie sociální péče v Hradci Králové. Vybrané kapitoly*. Hradec Králové: Centrum sociální pomoci a služeb, o.p.s., 2010.

Kontakt

PhDr. Marek Šimůnek, MBA
Statutární město Hradec Králové
Československé armády 408,
502 01 Hradec Králové, Česká republika
marek.simunek@mmhk.cz